

Het is in de Achterhoek nogal bijzonder als een boerderij zo'n drie eeuwen lang door de gelijknamige familie wordt bewoond. Dit is het geval in Oosterwijk bij Zelhem, waar op de boerderij Hemink al minstens sinds 1685 in rechte mannelijke lijn Heminks te vinden zijn. Door een ongeval kwam de laatste beoogde opvolger Jan Bernard in 1978 op achtjarige leeftijd te overlijden en werd de lijn afgebroken. Vanaf 1992 boert op de grote hoeve aan de weg Zelhem-Kuurlo de familie Buevink.

„In mijn jeugd lag om de boerderij nog een gracht waar we op schaatsten,” vertelt de 66-jarige Henk Hemink uit dorp Zelhem, die tot zijn 23ste woonde op de boerderij die door zijn oudste broer Gerrit werd overgenomen. Een laatste deel van de gracht werd kolk genoemd. Op een luchtfoto uit begin vijftiger jaren is die kolk op het achtererf nog te zien. De foto toont de hoeve met alle bijgebouwen en enkele schilderachtige rietgedekte hooibergen, zaadmijnen, schoppe en kippen-

Hemink drie eeuwen bewoners van stamhuis

hok en dit fraaie geheel volop in het groen. Toen de kolk werd gedempt bleef de plek altijd nog week en zakte wagens er gemakkelijk in weg, weet Henk Hemink. Op een kadastreruutkaart van 1832 is Hemink duidelijk te zien met de haast vierkante gracht, waarover als toegang tot de hoeve twee dammen of bruggen. Waarom veel grote boerderijen in Zelhem en Hengelo oudtijds van grachten waren voorzien heeft niet kunnen uitvinden.

Bevriezing

De naam Hemink is waarschijnlijk afgeleid van de voornaam Hemo of Hemmo en komt ook voor in Meddo, Vragender, Vaassen en Bochoolt voor, terwijl in Miste in 1331 nog een erf Hemminc wordt genoemd. In Zelhem zien we in de loop der tijd ook allerlei schrijfwijzen: Heming, Heeming, Heminck en Hemminck.

Na Sweer Heminck, gedoopt rond 1685, komen we in mannelijke lijn op de boerderij in Zelhem achterenvolgens tegen: Gijsbert, Hendrick, Garrit, Jan, Garnit, Jan en Gerrit.

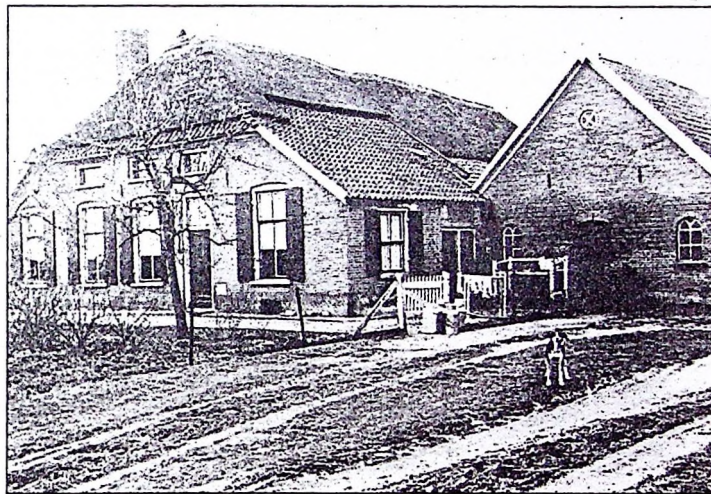
Gijsbert wordt als getuige genoemd in een brief van de richter van Zelhem van 10 januari 1740, waarin staat dat buurman Berent Sevalkink met paard en wagen op weg naar Doesburg dood was aangekomen; de chirurgijn Jan Planete constateerde als oorzaak bevriezing.

In de streek zijn de Heminks uit-

gewaard over tal van nieuwe stamhuizen o.a. Bulten en Zeevalkink in Zelhem, 't Heerink resp. Compert in Hengelo, Groot Heu-sinkveld en De Mateman in Varsseveld, De Bijvanck, Veldkamp en Veldkampsmoatijen in Westendorp en De Peppelman in Gaanderen.

Familieboek

Familie-genealoog Henk Hemink was voorheen coördinator van CIO-instituut De Schothorst en hield zich bezig met kwaliteitscontrole van veevoeder en voorlichting. In de vut begon hij met stamboonderzoek. Op zijn initiatief werd op 21 mei jl. een familie-reünie gehouden in zaal Lovink, waar zijn prachtige familieboek 'Drie eeuwen Hemink' ten doop werd gehouden. Dit voor een familie-uitgave prachtig uitgevoerde boek met kleurenomslag, waarop afgebeeld de tegenwoordige boerderij Hemink, bevat op 162 pagina's behalve de familiestamboom ook tal van foto's van andere stamhuizen, fotografisch weergegeven akten en trouwboekjes, kaarten van Zelhem, een oud pachtboekje en een inventaris, plattegronden van Hemink en landbouwkundige gegevens over de boerderij, ontleend aan oude akten en boekhoudingen. Hieruit weten we dat de vee-stapel in 1830 bestond uit zes koeien, drie malen, twee stieren, twee paarden, twee vaarzen, zes varkens, negentien schapen, negen ganzen, negen kippen en een

◆ De oude boerderij Hemink vóór de verbouwing van begin vijftiger jaren. (Repro Hans Groene)

hond en als gewassen worden dan genoemd rogge, boekweit, haver, tarwe, erwten en gerst. Ter vergelijking: in 1990 waren op de boerderij drie paarden, (sinds 1948 een trekker), 42 stuks melkvee, 29 vaarzen en pinken, 20 kalveren, 214 varkens en geen kippen. De inwonende knechten en dienstdoende hadden vroeger om de veertien dagen 's zondags 'gaodag' (vrijaf).

Hemink behoorde vanouds tot de hoeven waarop de plicht rustte tot het jaarlijks leveren van broden voor de armen bij de herberg Muldersfluite tussen Hengelo en Zelhem. Sinds ongeveer 1788 was 't Hemink eigendom van de familie De Nerée van Babberich. Toenmalig pachter Garrit Hemink kocht de boerderij, groot ruim 44 hectare,

in 1897 voor 8000 gulden van de erfgenamen van de weduwe De Nerée, de familie Van Voorst tot Voorst.

Het familieboek bevat als aardige curiositeit ook twee Japanse trouwdocumenten. Op 7 november vorig jaar immers trouwde Gerrit Jan Hemink van de tak uit Aalten in Japan met zijn Atsuko Yanagi.

Jelken Daghel 17-6-1955 2719